

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Хемија 7*, Уџбеник хемије за седми разред основне школе на русинском језику и писму, аутора Незрине Миховић, Милоша Козића, Невене Томашевић, Драгице Крвавац и Милана Младеновића, издавача Klett д.о.о. Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник *Хемија 7*, Уџбеник хемије за седми разред основне школе превод Уџбеника истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Klett д.о.о. Београд.

Уџбеник обухвата осам тематских целина: *Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас; Хемијска лабораторија; Атоми и хемијски елементи; Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења; Хомогене и хетерогене смеше; Хемијске реакције и хемијске једначине; Израчунавања у хемији; Водоник и кисеоник, и њихова једињења, соли.*

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- на унутрашњој страни корица – недостаје превод упутства за покретање QR кодова;
- страна 2 — осми ред, пише: Савађ, а треба: Сава
- страна 6 — први пасус увући
- страна 6 — осми ред, пише: ґрадиво., а треба: наставну материју
- страна 8 — у колони ШТРЕДНЇ ВИК, пише: алхемија, хтора ше трима за предходнїка хемиї, а треба: алхемија, за хтору ше рахуе же е предходнїк хемиї
- страна 11 — трећа колона, пише: розлични, а треба: рижни
- страна 11 — шеста колона, пише: розлични, а треба: рижни
- страна 12 — испод слике, други ред, пише: тот, а треба: тото
- страна 14 — у поглављу ХАСНОВИТЕ ЗНАЦ, други и трећи ред, пише: Док будзеце учиц физику, дознаце о механїчних, цеплотних, електричних, маґнетних и шветлосних зявеньох., а треба: На годзинох физики научице цо то механїчни, цеплотни, електрични, маґнетни и шветлосни зявеня.
- страна 15 — 4. задатак, пише: Медзи понукнутима прикладами, а треба: Зоз понукнутих прикладох
- страна 16 — четврти ред, пише: ше не може, а треба: ю не мож
- страна 16 — шести ред, пише: розлични, а треба: рижни
- страна 16 — изнад слике, трећи ред од доле, пише: числа 92 то природни елементи, а остаток, а треба: числа лем 92 природни елементи, а гевти други
- страна 17 — пети ред, пише: будовац, а треба: твориц
- страна 19 — напомена: У уџбенику на српском језику стране 19, 20, 21, 63, 64, 65, 66 и 67 су дате на русинском језику, па нисам имала увид у оригиналан текст.
- страна 21 — пети ред, пише: розличних, а треба: рижних
- страна 22 — четврти ред, пише: ше засновюе, а треба: заснована

- страна 22 — у поглављу ДИСКУСИЈА, пише: градива физики, а треба: на наставну материју з физики
- страна 22 — у поглављу ДИСКУСИЈА, пише: Хтора розлика, а треба: Јака розлика
- страна 24 — четврти пасус, претпоследњи ред пише: погодни, а треба: вигодни
- страна 26 — пети ред од доле, пише: на нїм, а треба: на нїх
- страна 27 — 3. задатак, пише: занимања, а треба: занїманя
- страна 28 — први ред изнад слике, пише: (слика 2.1.3)., а треба: (слика 2.3.1).
- страна 30 — четврти ред, пише: на повисшеним прициску, а треба: под повисшеним прициском
- страна 30 — изнад сличице пише: Мутагаџене, а треба: Мутагаџене
- страна 31 — трећи ред, пише: зоз детерджендом, з помоцу шпунджиї, або щеточки за умиванє, а треба: з детерджендом и шпунджию або щеточку за умиванє
- страна 32 — осми ред, пише: на наприклад, а треба: за приклад
- страна 32 — пише: а) б) в) г), а треба: а) б) в) г)
- страна 33 — пише: док ше бакар, сумпор, олеј, попер не розпуцую у води, а треба: а бакар, сумпор, олеј и попер ше не розпуцую у води
- страна 33 — 11. ред, пише: попод папер, а треба: под папером
- страна 33 — шести пасус, трећи ред, пише: сликак, а треба: слика
- страна 33 — трећи ред од доле, пише: листкох, а треба: лісткох
- страна 33 — шести пасус, последњи ред, пише: поверхносци, а треба: поверхносц
- страна 34 — прва колона, пише: ладьобудовательству, а треба: ладьобудовательстве
- страна 34 — претпоследњи ред, пише: Хтори предносци, а хтори мани, а треба: Јаки предносци, а јаки недостатки
- страна 35 — други пасус, пише: з пшей, а треба: зоз пшей
- страна 35 — претпоследњи ред, пише: т. є., а треба: тє.
Напомена: исту грешку исправити и на странама: 40, 41, 43, 48, 66, 73, 82, 98, 108, 112, 113, 116 (исправити на два места), 126 (исправити на два места), 128 (исправити на два места), 134, 139, 149, 150, 152, 154, 174, 175 (исправити на три места) и 176
- страна 36 — на шеми пише: Сублимация, а треба: сублимация
- страна 36 — на шеми пише: депозиция, а треба: десублимация
- страна 36 — у пољу ХАСНОВИТЕ ЗНАЦ пише: жива стрибло у термометру нїгда не преходзи нулте подзелене температурней скали, а треба: живе стрибло у термометру нїгда не преходзи нулте подзелене на температурней скали,
- страна 36 — четврти пасус, пише: Рушаюци субстанциї, а треба: Початни субстанциї
- страна 36 — пети пасус, пише: претпоследњи ред, пише: скорей хемийней пременки (хемийней реакциї)., а треба: пред хемийну пременку (хемийну реакцију).
- страна 37 — у пољу ХЕМИЈНИ ПРЕМЕНКИ иза речи субстанциї избрисати зарез
- страна 38 — први пасус, претпоследњи ред, пише: рушаюцей, а треба: початней

- страна 38 — први пасус, последњи ред, пише: рушаюца, а треба: початна
- страна 38 — 1. питање, пише: Цо физични, а треба: Цо то физични
- страна 38 — 2. питање, пише: Цо хемийни, а треба: Цо то хемийни
- страна 42 — у пољу ИНТЕРЕСАНТНОСЦ, трећи ред од доле, пише: атоми хтори, а треба: атоми злата хтори
- страна 42 — у пољу ДОДАТНА АКТИВНОСЦ, други ред, пише: розлични, а треба: рижни
- страна 43 — други пасус, пише: таенственима, а треба: тајнственима
- страна 43 — други пасус, пише: одкрите, а треба: одкрити
- страна 43 — други пасус, пише: лабораториј синтетизоване, а треба: лабораторијох синтетизовани
- страна 44 — други пасус, пише: Початком XIX века, а треба: На почетку XIX вику
- страна 44 — други пасус, пише: (талічка, а треба: (таблїчка
- страна 45 — у табели, трећа колона, пише: Симбол, а треба: Символ
- страна 46 — пише: Активносц вецей, а треба: Додатна активносц
- страна 47 — четврти пасус, пише: p^+ , а треба: p^+ .
- страна 47 — четврти пасус, пише: n^0 , а треба: n^0 .
- страна 47 — пети ред од доле пише: хваря, а треба: гваря
- страна 48 — трећи пасус, пише: наелектризовани протони и нег'ативно наелектризовани електрони., а треба: наелектризованих протонох и нег'ативно наелектризованих електронох.
- страна 48 — у табели, пета колона, пише: Одношене помедзи маси протона, неутрона и електрона, а треба: Одношеня медзи масами протонох, неутронох и електронох
- страна 48 — у пољу ПРОТОНИ И НЕУТРОНИ пише: супротней, а треба: процивней
- страна 48 — у пољу ХАСНОВИТЕ ЗНАЦ пише: еднак дїйствую помедзи шицки нуклеони., а треба: подеднак дїйствую медзи шицкима нуклеонами
- страна 48 — у пољу ХАСНОВИТЕ ЗНАЦ пише: як, а треба: яке
- страна 50 — под тачком АТОМНЕ ЧИСЛО претпоследњи ред, пише: вельким словом, а треба: вельку букву
- страна 50 — у наслову пише: Цо представя цисло, а треба: Цо представя число
- страна 51 — трећи пасус од доле, пише: навойую, а треба: наволую
- страна 53 — у шеми пише: омотач, а треба: обмоток
- страна 53 — 1. питање пише: Цо атомне, а треба: Цо то атомне
- страна 53 — 2. питање пише: Цо число, а треба: Цо то число
- страна 54 — трећи пасус, пише: распоредзени, а треба: розпоредзени
- страна 54 — трећи пасус, пише: од 1 до 7, а треба: од 1 по 7
- страна 54 — трећи пасус, пише: словами, а треба: буквама
- страна 54 — у табели, друга колона, пише: енерг'итичного, а треба: енерг'етичного
- страна 55 — у пољу ПРИКЛАД пише: водонїла, а треба: водонїка
- страна 57 — други пасус, пише: елемента, а треба: элементох

- страна 58 — први пасус, реч находза можемо раставити на следеће начине: нахо-дза, на-ходза
- страна 59 — четврти ред, пише: Сјубстанциї, а треба: Субстанциї
- страна 60 — под тачком МЕТАЛОИДИ пише: помедзи метали и неметали, а треба: медзи металами и неметалами
- страна 60 — 5. задатак, пише: Хторейфайти, а треба: Хторей файти
- страна 60 — 5. задатак, пише: число маси число, а треба: число маси
- страна 61 — трећи наслов, пише: Яки маю физични свойства племенити ґази?. а треба: Яки физични свойства маю племенити ґази?
- страна 61 — шести ред од доле, пише: урвнюма, а треба: урвню ма
- страна 64 — четврти пасус, пише: супротно, а треба: процивно
- страна 64 — пети пасус, пише: помедзи часточки, а треба: медзи часточками
- страна 65 — други ред, пише: електрони електронски, а треба: електрони и електронски
- страна 66 — у пољу Ключни поняца пише: електронка, а треба: електронска
- страна 67 — први ред, реч медзи можемо раставити на следећи начин: ме-дзи
- страна 67 — други пасус, пише: удружованьом, а треба: здружованьом
- страна 68 — трећи ред, пише: молекуланих, а треба: молекуларних
- страна 70 — у наслову пише: удружованьом, а треба: здружованьом
- страна 70 — четврти ред изнад табеле, пише: удружованьом, а треба: здружованьом
- страна 71 — пети ред од доле, пише: ґу єдному зоз нїх, а треба: при єдному з нїх
- страна 72 — други ред, пише: статив, муф, а треба: статив, клема, муф
- страна 72 — у пољу ОГЛЯД, доле десно недостаје QR код и текст: Скенирайце QR код и опатрице експеримент хтори приказує дїйствованє електричного поля на поларни субстанциї.
- страна 73 — трећи пасус, пише: прими, а треба: приме
- страна 73 — у пољу Дискусия пише: протони, а треба: протонох
- страна 73 — у пољу Дискусия пише: енерґетски, а треба: енерґетични
- страна 74 — у пољу Дискусия пише: електрони, а треба: електронох
- страна 75 — пети ред, пише: електрони, а треба: електронох
- страна 75 — пети ред, пише: док, а треба: а
- страна 75 — под тачком ЙОНСКА ВЯЗА пише: супротно, а треба: процивно
- страна 75 — шести ред изнад табеле, пише: шейсц, а треба: шейсцома
- страна 75 — у пољу Дискусия пише: помедзи шицки часточки, а треба: медзи шицкима часточками
- страна 76 — у пољу Додатна активносц пише: у програму, а треба: у програми
- страна 76 — у пољу Додатна активносц пише: даєдним другим програму, а треба: даєдней другой програми
- страна 76 — 3. задатак, пише: букци, а треба: букви
- страна 76 — 3. задатак, пише: а) б) в) г) , а треба: а) б) в) г)
- страна 76 — последњи ред, испред речи потолкуйце додати зарез
- страна 77 — у пољу Ключни поняца, шести ред, пише: структура, а треба: решетка

- страна 77 — трећи ред од доле, пише: криталну, а треба: кристалну
- страна 78 — други пасус, пише: Помедзи молекули, а треба: Медзи молекулами
- страна 78 — у пољу Дискусија пише: цо, а треба: цо то
- страна 78 — последњи пасус, пише: шейсччлани, а треба: шейсччленови
- страна 78 — последњи пасус, пише: Шейсччлени, а треба: Шейсччленови (два пута у истом пасусу)
- страна 78 — последњи пасус, пише: пчолово саче, а треба: пчолову вошину
- страна 78 — птерпоследњи ред, пише: Помедзи паралелни шейсччлени пасма, а треба: Медзи паралелнима шейсччленовима пасмама
- страна 80 — у пасусу испод слике пише: приказани х, а треба: приказаних
- страна 81 — други ред изнад поља Додатна активност пише: немаю, а треба: не маю
- страна 83 — у пољу Хасновите знац пише: науковцох, а треба: науковцови
- страна 83 — у табели, четврта колона, пише: Валенция елемента, а треба: Валенция елементох
- страна 84 — у пољу ПРИКЛАД, Крочай 3, пише: (НСЗ), а треба: (НЗС)

Напомена: исту грешку исправити у обе табеле.

- страна 86 — други пасус, пише: змишанінох вода, а треба: змишанінох то вода
- страна 86 — у пољу ХЕМИЈНА ЗАГАДКА пише: млека и коцочки, а треба: млека и трох коцочкох
- страна 89 — шестри ред, пише: можобачиц, а треба: мож обачиц
- страна 89 — други пасус, пише: нашеј, а треба: нашего
- страна 89 — у пољу ОГЛЯД пише: ии, а треба: и
- страна 89 — у пољу ОГЛЯД, последњи ред, пише: на стаємни, а треба: ма стаємни
- страна 90 — 3. задатак, пише: ґругих, а треба: других
- страна 91 — први пасус, последњи ред, пише: розпуценіих, а треба: розпуцених
- страна 91 — у пољу ОГЛЯД пише: До єдней епрувети додац на верх ложички солі, а до другей 2 см³ слунечнікового олею, а треба: До двох епруветох усипац приближно исти волумен натриум-хлориду и слунечнікового олею.
- страна 91 — у пољу ОГЛЯД, трећи ред од доле, пише: у у, а треба: у
- страна 92 — други пасус, последњи ред, пише: неполярних, а треба: неполярних
- страна 94 — у пољу ОГЛЯД, претпоследњи ред, пише: субстанциї легко, а треба: субстанциї ше легко
- страна 96 — други пасус, претпоследњи ред, пише: најнісших, а треба: најнізших
- страна 96 — у наслову пише: Яки ма свойства воздух?, а треба: Яки свойства ма воздух?
- страна 97 — шести ред, пише: витворени, а треба: хтори настали
- страна 97 — шести ред, пише: у угљов-диоксид ше, а треба: и угленік(IV)-оксид
- страна 97 — осми ред, пише: Змис, а треба: Змист
- страна 97 — у пољу ОГЛЯД пише: Оксиген ґаз, а треба: Оксиген то ґаз
- страна 98 — први пасус, претпоследњи ред, пише: або, а треба: або на

- страна 98 — Слика 5.4.7. пише: Преценене же лондонски смог' 1952. року однесол вецей як 12 000 животи и прето ше трима за вельку еколоґийну катастрофу., а треба: Преценене же пре лондонски смог' 1952. року умарло вецей як 12 000 людзох и прето ше трима же то велька еколоґийна катастрофа.
- страна 99 — дрги пасус, пише: океянох, а треба: океанох
- страна 99 — четврти пасус, први ред, пише: и и, а треба: и
- страна 99 — четврти пасус, последњи ред, пише: гидроелектранох, а треба: гидроелектрарных
- страна 99 — у наслову пише: Цо, а треба: Цо то
- страна 100 — у наслову пише: Хтори, а треба: Яки
- страна 100 — у табели пише: Врста воде, а треба: Файта води
- страна 100 — други пасус, пише: ще, а треба: ше
- страна 100 — претпоследњи пасус, пише: МЕГКИ ВОДИ, у хторих, а треба: МЕГКИ ВОДИ маю
- страна 101 — у пољу ОГЛЯД пише: диждзовки, а треба: дижджовки
- страна 101 — у пољу ОГЛЯД пише: понад пламень, а треба: над пламенём
- страна 101 — у пољу ИНТЕРЕСАНТНОСЦ, први ред, пише: дзе, а треба: дзе
- страна 101 — у пољу ИНТЕРЕСАНТНОСЦ, последњи ред, пише: флашилаю, а треба: полня фляши
- страна 102 — 2. задатак, пише: води, а треба: ма вода
- страна 102 — 3. задатак, пише: живи швет?, а треба: живи швет у води?
- страна 104 — други пасус, први ред, пише: од 0 до 1, а треба: од 0 по 1
- страна 104 — други пасус, други ред, пише: од 1 до 100, а треба: од 1 по 100
- страна 104 — у пољу ХЕМИЙНА ЗАГАДКА пише: средство-асепсол, а треба: средство — асепсол (додати размак испред и иза цртице)
- страна 106 — у пољу Дискусия, други ред, пише: а, а треба: и
- страна 107 — други пасус, други ред, пише: часто задаток хемичарох, а треба: хемичаре часто маю задаток
- страна 107 — изнад поља ОГЛЯД реч: МАГНЕТОМ треба написати црвеном бојом
- страна 107 — у пољу ОГЛЯД, пети ред, пише: поставце, а треба: положце
- страна 108 — у пољу ОГЛЯД, седми ред, пише: з, а треба: зоз
- страна 109 — у пољу ХЕМИЙНА ЗАГАДКА, реч цадзене можемо раставити на следеће начине: ца-дзене и цадзе-не
- страна 109 — Слика 5.7.9. пише: зогриване з пламніком, а треба: зогриване з пламеніком
- страна 110 — у пољу КРИСТАЛИЗАЦИЯ пише: хтори можу, а треба: хтори ше можу
- страна 110 — у шеми пише: гомоґенизмишаніни, а треба: гомоґени змишаніни
- страна 114 — у колони **железо** пише: манґнетни, а треба: маґнетни
- страна 117 — други пасус, пише: скорей и после хемийней реакції, а треба: пред хемийну реакцію и после хемийней реакції
- страна 117 — у пољу ИНТЕРЕСАНТНОСЦ пише: подруму, а треба: пиньвици
- страна 118 — други ред, пише: колаши, а треба: килаши

- страна 118 — у пољу ОГЛЯД пише: скорей и после хемийней реакциї, а треба: пред хемийну реакцију и после хемийней реакциї
- страна 118 — у пољу ЗГОРЙОВАНЕ ШВИЧКИ, трећи ред, пише: на, а треба: На
- страна 118 — у пољу ЗГОРЙОВАНЕ ШВИЧКИ, пети ред, пише: на, а треба: На
- страна 119 — други пасус, први ред, пише: рушаюћих, а треба: початних
- страна 119 — други пасус, трећи ред, пише: рушаюћих, а треба: початних
- страна 119 — у пољу ПРИКЛАД пише: помедзи магнезий и оксиген, а треба: међи магнезијом и оксигеном
- страна 120 — трећи ред изнад табеле, пише: болу, а треба: боку
- страна 121 — пети ред од доле, пише: скорей, а треба: пред реакцију
- страна 121 — последњи ред, пише: хемийна формула, а треба: хемийну формулу
- страна 126 — у наслову пише: Ag, а треба: A_r
Напомена: исту грешку исправити и на странама 126 (последња реч) и 127.
- страна 131 — трећи пасус, последњи ред, реч мол треба написати црвеном бојом
- страна 132 — трећи ред од горе, заграду треба написати црвеном бојом
- страна 137 — у пољу ОГЛЯД, последњи ред, пише: меней а, а треба: меней, а
- страна 138 — пети ред, реч: шицко треба написати црном бојом
- страна 138 — 2. питање, пише: Коткон стајемних одношењох маси?, а треба: Хтори науковец формуловал Закон о стајемних одношењох масох?
- страна 146 — пети ред, пише: енергетиних, а треба: енергетичних
- страна 146 — у пољу ИНТЕРЕСАНТНОСЦ, пише: Хенри, а треба: Генри (исправити два пута)
- страна 146 — у пољу ИНТЕРЕСАНТНОСЦ, пише: Лавоазие, а треба: Лавоазе
- страна 147 — Слика 8.1.3. пише: оксигени, а треба: оксигену
- страна 149 — на слици пише: форосинтези, а треба: фотосинтези
- страна 149 — у пољу ИНТЕРЕСАНТНОСЦ, трећи ред, пише: Джозеф, а треба: Джозеф
- страна 150 — други пасус, трећи ред, пише: з дјйствованьом, а треба: под дјйством
- страна 150 — други пасус, пети ред, пише: озонаторох, а треба: озонизаторох
- страна 150 — трећи ред од доле, пише: Таблїчка .2.1, а треба: Таблїчка 8.2.1.
- страна 150 — лево доле недостаје QR код и текст: Скенирайце QR код и опатрице експеримент доставаня оксигену зоз термичним розкладаньом калий-перманганату у лабораториї
- страна 154 — трећи ред, пише: цмоцрвеной, а треба: цмочрвеной
- страна 155 — у шеми пише: амфотерски, а треба: амфотерни
- страна 156 — у табели, четврта колона, пише: Молекулска, а треба: Молекуларна
- страна 156 — четврти ред после табеле, пише: док, а треба: а
- страна 157 — у пољу ПРИКЛАД пише: настава еднака, а треба: настава, еднака
- страна 157 — у првом пољу ПРИКЛАД пише: Применьме правило на молекулу, а треба: Применьме правило на молекули
- страна 158 — заменити текст испод слика; испод слике 8.4.2. треба да пише текст који се налази испод слике 8.4.3.; испод слике 8.4.3. треба да стоји текст који се налази испод слике 8.4.2.

- страна 160 — трећи ред, пише: зоз електролитичкей, а треба: зоз електролитичней
- страна 161 — у пољу Ключни поняца пише: дисоциация, гидроксиди, а треба: дисоциация гидроксидох
- страна 162 — први ред, пише: стаємну, а треба: стаємней
- страна 162 — трећи ред од доле, пише: лакмусового-паперу зоз цервеной, а треба: лакмусового паперу зоз червеной
- страна 163 — доле десно недостаје QR код и текст: Скенирайце QR код и опатрице експеримент випитованя базних свойств водовой розпущеніни амоніяку.
- страна 165 — Слика 8.6.2. шеста колона, пише: ліка, а треба: лік
- страна 167 — 3. питање, на крају избрисати један знак питања
- страна 169 – у пољу ОГЛЯД пише: додац, а треба: усипац
- страна 169 — последњи ред, пише: формули, а треба: формулу
- страна 173 — пише: **то хемийна реакција помедзи квашніну и базу при хторей наставаю соль и вода.**, а треба: то хемийна реакција медзи квашніну и базу при хторей наставаю соль и вода. (исправити грешку у реченици и одболдирати)
- страна 174 — четврти ред од доле, пише: чечней, а треба: чечносци
- страна 174 — под словом Д поређати речи на следећи начин:
Декантоване або одліване
Демонстраційни експеримент
Дестилат
Дестилация
Диґестор (капела)
Дублет
Напомена: поред сваке речи написати и њено значење.
- страна 174 — под словом З, пише: **Засицена розпушеніна** а треба: **Засицена розпущеніна**
- страна 174 - под словом З поређати речи на следећи начин:
Заедніцка електронска пара
Закон отримованя маси
Закон периодичносци
Закон стаємних одношеньох масох
Засицена розпущеніна
Змишаніна
Напомена: поред сваке речи написати и њено значење.
- страна 174 — седми ред од доле, пише: JKатйон, а треба: Катйон
- страна 175 — девети ред, пише: n, а треба: **n**
- страна 175 — под словом M пише: 1023, а треба: 10^{23}
- страна 175 — под словом M пише: M, а треба: **M** (болдирати)
- страна 175 — под словом M пише: g/mol, а треба: **g/mol** (болдирати)
- страна 175 — под словом H пише: часточак, а треба: часточка
- страна 175 — под словом P пише: Ar, а треба: **A_r** (болдирати)
- страна 175 — под словом P поређати речи на следећи начин:
Реактант

Реакцијни продукт
Релативна атомна маса
Релативна молекуларна маса
Розпуцena субстанција
Розпуцeniна
Розпуцоване
Розпуцовач
Розпуцујуцосц

Напомена: поред сваке речи написати и њено значење.

- страна 175 и 176 — под словом С поређати речи на следећи начин:

Синтеза
Система
Солі
Стехиометрија
Субатомна частчка
Сублимација
Субстанција

Напомена: поред сваке речи написати и њено значење.

- страна 176 — под словом Ф поређати речи на следећи начин:

Физичне польо
Физичне цело
Физични пременки
Физични свойства субстанциј
Филтрат
Филтрација

Напомена: поред сваке речи написати и њено значење.

- страна 176 — под словом Х поређати речи на следећи начин:

Хемийна вяза
Хемийна едначина
Хемийна злученіна
Хемийна реакција
Хемийне свойство субстанциј
Хемийни експеримент
Хемийни елементи
Хемийни символ
Хемия

Напомена: поред сваке речи написати и њено значење.

- страна 177 — у пољу ЛЕГЕНДА пише: неметали, а треба: неметали
- страна 177 — у пољу ЛЕГЕНДА пише: гасови, а треба: гази

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Стручно мишљење о квалитету рукописа превода другог наставног средства – емија 7, Лабораторијске вежбе са задацима за седми разред основне школе:

Извршена је анализа рукописа превода другог наставног средства *Хемија 7, Лабораторијске вежбе са задацима за седми разред основне школе на русинском језику и писму*, аутора Милоша Козића, Невене Томашевић, Драгице Крвавац, Незрине Миховић и Милана Младеновића, издавача Klett д.о.о Београд.

Констатује се да је горе наведено друго наставно средство *Хемија 7, Лабораторијске вежбе са задацима за седми разред основне школе превод наставног средства истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму*, издавача Klett д.о.о Београд.

Наставно средство обухвата осам тематских целина: *Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас; Хемијска лабораторија; Атоми и хемијски елементи; Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења; Хомогене и хетерогене смеше; Хемијске реакције и хемијске једначине; Израчунавања у хемији; Водоник и кисеоник, и њихова једињења, соли.*

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- страна 4 – под трећом тачком, последњи ред – уместо речи: док написати реч: а
- страна 4 – под четвртом тачком, последњи ред пише: до ришенњох даедних задаткох, а треба: чи сце точно ришели даеден задаток,
- страна 4 – под петом тачком у првом реду пише **У ЗАБАВНИХ**, а треба: **НА ЗАБАВНИХ**
- страна 4 – под петом тачком у другом реду пише: франту и, а треба: франту, а тиж так и
- страна 5 – под другом тачком пише: **МАТЕРИЯ** шицко цо, а треба: **МАТЕРИЯ** то шицко цо
- страна 5 – под петом тачком други ред пише: маґнетне. а треба: маґнетне польо.
- страна 5 – под петом тачком пети ред пише: масу, не, а треба: масу и не

- страна 5 – под деветом тачком други ред пише: субстанції, ест, а треба: субстанції, а ест
- страна 6 – 2. задатак, први ред пише: одвита, а треба: одвиту
- страна 6 – 4. задатак, први ред пише: занимања за хтори тримаш, а треба: занимања за хтори думаш
- страна 6 – у табели пише Гаузовити, а треба: Газовити
- страна 7 – 7. задатак први ред пише: вообщє, и а треба: вообщє, та и
- страна 7 – 8. задатак, први ред пише: Субстанция форма, а треба Субстанция то форма
- страна 7 – 10. задатак у табели пише: „тримаю” з помоцу маґнета на фрижидеру, а треба: „тримаю” на фрижидеру з помоцу маґнета
- страна 9 – 17. задатак, први ред пише: познате, а треба: познати
- страна 10 – 23. задатак, последњи ред пише: жива, а треба живе стрибло
- страна 10 – претпоследњи ред пише: лєм добри, а треба: добри лєм
- страна 16 – у вежби 2 трећи ред пише: алкохол, а треба: алкохол (етанол)
- страна 16 – трећи ред од доле пише: **Анализа и дискусија лабораторийних активносцох**, а треба **Дискусија и анализа лабораторийних активносцох**
Напомена: исту грешку исправити и на странама: 18, 20, 22, 42, 56, 76, 78, 94, 103 и 113
- страна 17 – под петом тачком пише: Скорей виводзєня, а треба: Пред виводзєньом
Напомена: исту грешку исправити и на странама: 18, 20, 56, 76, 77, 102, 112, 144, 145 и 148
- страна 18 – трећи ред од доле пише: т.є. а треба: тє.
Напомена: исту грешку исправити и на странама: 40, 80, 89, 101, 144, 145, 148 и 150
- страна 19 – у вежби 3 пише: додайце, а треба: усипце
- страна 19 – претпоследњи ред пише: нанєшце, а треба упишце
- страна 19 – последњи ред пише: у-осу, а треба: у-оси
- страна 21 – вежба 2 – пише: пременки коцочки, а треба: пременки на коцочки
- страна 21 – вежба 2 – пише: у периоду, а треба: у периодзе
- страна 21 – под четвртом тачком, други ред – пише: З згинаньом, а треба: Зоз згинаньом
- страна 21 – вежба 4, трећи ред – пише: додайце коло, а треба: усипце дас
- страна 21 – вежба 4, четврти ред – пише: додайце коло, а треба: усипце дас
- страна 21 – последњи ред пише: замерковюєш, а треба: обачуєш
- страна 22 – вежба 5, четврти ред – пише: пантліки, а треба пантліку
- страна 25 – претпоследњи ред пише: нанєшеш, а треба: упишеш
- страна 30 – 31. задатак пише: за чисценє, а треба: за одотиканє
- страна 30 – Сл. 2.8. пише: за чисценє, а треба: за одотиканє
- страна 33 – 43. задатак, други ред – пише: зозгривал, а треба зогривал
- страна 34 – 49. задатак – пише: приказ, а треба: прикаж
- страна 35 – други ред пише: з сигурносцу, а треба: зоз сигурносцу
- страна 38 – у пољу ЧИ ЗНАЦЕ, први ред – пише: соєй, а треба: своєй

- страна 38 – у пољу ЧИ ЗНАЦЕ, трећи ред – пише: тим не бул пред тим хори., а треба: пред тим не бул хори.
- страна 39 – у пољу ПРОЕКТНИ ЗАДАТОК, четврти и пети ред пише: можеце хасновац можеце хасновац розлични физични и хемийни пременки субстанцийох, а треба: можеце хасновац рижни физични и хемийни субстанциї
- страна 39 – у пољу ПРОЕКТНИ ЗАДАТОК, пети ред од доле пише: зоз розличних, а треба: зоз рижних
- страна 40 – у пољу КЛЮЧНИ ПОНЯЦА, у седмом реду после речи: изотопи, додати речи: електронски обмоток,
- страна 40 – четврта тачка – пише: хеминих елементох, а треба: хемийних елементох
- страна 41 – у пољу ЛАБОРАТОРИЙНА ВЕЖБА IV под трећом тачком пише: Скорей початку, а треба: Пред початком
- страна 41 – у пољу ЛАБОРАТОРИЙНА ВЕЖБА IV под трећом тачком пише: учебнику., а треба: учебніка.
- страна 43 – 6. задатак, други ред пише: хтори, а треба : яки
- страна 43 – 6. задатак, четврти ред пише: Лозанч, а треба Лозанич
- страна 44 – 13. задатак, други ред пише: збо, а треба: або
- страна 44 – 15. задатак, први ред пише: од, а треба: зоз
- страна 44 – 17. задатак, четврти ред пише: електронского, а треба: од електронского
- страна 44 – 17. задатак, пети ред – уместо српске ћирилице употребити русинску ћирилицу у речима: *електронским обмотку*.
- страна 44. – 17. задатак, шести ред – уместо српске ћирилице употребити русинску ћирилицу у речима: *негативно-позитивно*
- страна 45 – први ред пише: з, а треба: зоз
- страна 45 – 21. задатак, први ред пише: з стрелками, а треба: зоз стрелками
- страна 47 – 38. задатак, други ред пише: рахунково., а треба: зоз рахованьом.
- страна 48 – 44. задатак, други ред пише: одвита, а треба: одвиту
- страна 50 – 55. задатак, трећи ред пише: одредз, а треба: одредз до
- страна 50 – у табели, у трећој колони пише: перши ліво, а треба: перши на ліво
- страна 50 – у табели, у четвртој колони пише: перши право, а треба: перши на право
- страна 50 – у табели, у петој колони пише: други право, а треба: други на право
- страна 52 – у пољу ЧИ ЗНАЦЕ, трећа тачка – пише: же коло милиярди, а треба: ше коло милиярду
- страна 52 – последњи пасус – пише: у шлебодни чаше бавел ше, а треба: у шлебодним чаше занімал ше
- страна 53 – последњи пасус, трећ ред од доле – пише: сценарию, а треба: сценарио
- страна 54 – у пољу КЛЮЧНИ ПОНЯЦА, после речи: молекула елемента ставити зарез
- страна 55 – други ред пише: супротно, а треба: процивно
- страна 55 – трећи ред пише: прими, а треба: приме

- страна 56 – под б, други ред пише: отвор и, а треба: отворце и гу
- страна 56 – под б, трећи ред пише: принеш ебомитну, а треба: приближце ебомитну
- страна 59 – 14. задатак, у табели пише: Квалитативне, а треба: Квалитативне
- страна 60 – 20. задатак, под б пише: сумпором, а треба: сумпору
- страна 63 – 33. задатак, први ред пише: Атомне, а треба: Атомни
- страна 67 – 62. задатак, други ред пише: Напиш на смужки, а треба: Напиш на линији
- страна 68 — 72. задатак под в, пише српском ћирилицом, а треба да пише русинском ћирилицом: *преводзи / не преводзи*
- страна 71 — 90. задатак пише: а) б) в) г) д) ђ) а треба: а) б) в) г) г) д)
- страна 73 — четврти ред од доле пише: холу, а треба: голу
- страна 73 — последњи ред пише: кухњов, а треба: кухњова
- страна 74 — реч субстанцијох можемо раставити на следеће начине: субстанцијох или субстанци-јох
- страна 76 — вежба 1, седми ред, пише: додајце, а треба: усипце
- страна 77 — вежба 1, шести ред, пише: з скљеняну, а треба: зоз скљеняну
- страна 78 — трећи ред, пише: шмишаніни, а треба: змишаніни
- страна 78 — трећи ред, пише: може, а треба: могу
- страна 78 — трећа цртица, пише: помедзи чисти субстанцији и змишаніни, а треба: медзи чистима субстанцијами и змишанінами
- страна 78 — 2. задатак, пише: одвита, а треба: одвиту
- страна 79 — 5. задатак, други ред, пише: таку, а треба: дату
- страна 79 — 10. задатак, пети ред, пише: милан, а треба: Милан
- страна 81 — 21. задатак, други ред, пише: лема, а треба: лем
- страна 82 — 24. задатак под в) пише српском ћирилицом, а треба да пише русинском ћирилицом: *гомогена / гетерогена*
- страна 83 — 39. задатак под б) пише: прими, а треба: приме
- страна 83 — 41. задатак, четврти ред, пише: неточни, а треба: неточни
- страна 83 — 41. задатак, осми ред, пише: ссоставу, а треба: составу
- страна 83 — 41. задатак, девети ред, пише: помедзи, а треба: медзи
- страна 84 — 43. задатак, трећи ред, пише: одвита, а треба: одвиту
- страна 85 — 58. задатак, други ред, пише: описовал, а треба: описовали
- страна 87 — 65. задатак, трећи ред, пише: даскельо, а треба: даскеліх
- страна 88 — 73. задатак, други ред, пише: розпуцуе у, а треба: розпуцуе ше у
- страна 89 — 75. задатак, други ред, пише: на основу хторого, а треба: на основи хторей
- страна 89 — трећи ред од доле, пише: Астрау и, а треба: Астару ма
- страна 90 — у пољу ПРОЕКТНИ ЗАДАТОК, први ред, пише: з звекшаним, а треба: зоз звекшаним
- страна 90 — у пољу ПРОЕКТНИ ЗАДАТОК, први ред, пише: розлични, а треба: рижни
- страна 90 — у пољу ПРОЕКТНИ ЗАДАТОК, последњи ред, пише: кельо знаю, а треба: цо знаю

- страна 94 — други ред, пише: мож, а треба: могу
- страна 95 — 7. задатак, први ред, пише: з стрелками, а треба: зоз стрелками
- страна 97 — 17. задатак, први ред, пише: у складу, а треба: у складзе
- страна 100 — у пољу ПРОЄКТНИ ЗАДАТОК, други ред, пише: ше каждеј, а треба: ше у каждеј
- страна 111 — трећи ред од доле, пише: ше помоцу, а треба: ше з помоцу
- страна 113 — 2. задатак, други ред, пише српском ћирилицом, а треба да пише русинском ћирилицом: *достава / не достава*
- страна 114 — 10. задатак, четврти ред, пише: ковалентна., а треба: ковалентна вяза
- страна 118 — 45. задатак, први ред, пише: одвита, а треба: одвиту
- страна 118 — 53. задатак, први ред, пише: З згорйованьом, а треба: Зоз згорйованьом
- страна 121 — 78. задатак, први ред, пише: дос, а треба: до
- страна 125 — у пољу ПРОЄКТНИ ЗАДАТОК, четврти ред, пише: зняц, а треба: висликовац або зняц з мобилним телефоном
- страна 126 — 3. задатак, пети ред, пише: зґрадох, а треба: будинкох
- страна 130 — 62. задатак, трећи ред, пише: слово, а треба: букву
- страна 131 — 12. задатак, први ред, пише: дољнїм, а треба: долнїм
- страна 132 — 40. задатак, први ред, пише: прими, а треба: приме
- страна 132 — 71. задатак, под а) пише: НЕ, а треба: НЄ
- страна 132 — 71. задатак, под в) пише: НЕ, а треба: НЄ
- страна 133 — 3. задатак, под б) пише: не произвильни, а треба: не произвольни
- страна 134 — 29. задатак, други ред, пише: млекових, а треба: млечних
- страна 136 — 1. задатак, пети ред, пише: число з хторе, а треба: число хторе
- страна 141 — осми ред, реч подзелєня можемо раставити на следеће начине: по-дзелєня или подзе-лєня
- страна 142 — други пасус, трећи ред, пише: обична (ґрадуирана), а треба: обична (брухаста)
- страна 142 — четврти ред, пише: одмерна (брухаста), а треба: одмерна (ґрадуирана)
- страна 142 — четврти ред, пише: (сликаб)., а треба: (слика б).
- страна 142 — шести ред, пише: ґумови, а треба: ґумове
- страна 142 — слика б.б. пише: пипрта, а треба: пипета
- страна 143 — први пасус, седми ред, пише: темперстурного, а треба: температурного
- страна 143 — други пасус, седми ред, пише: очитованя, а треба: одчитованя
- страна 143 — трећи ред од доле, пише: колїчнїку, а треба: количнїку
- страна 145 — у пољу ПРИКЛАД, четврти ред, пише: их, а треба: їх
- страна 146 — после слике 10. други ред, пише: у координатним систему., а треба: у координатней системи.
- страна 146 — пети ред од доле, пише: з слуповим, а треба: зоз слуповим
- страна 146 — четврти ред од доле, пише: метала, а треба: металу
- страна 147 — на слици 11. вертикално пише: метала, а треба: металу

- страна 148 — у табели под Опеќлини, пише: з стерилну, а треба: зоз стерилну
- страна 148 — у табели, десети ред, пише: з сумпорну, а треба: зоз сумпорну
- страна 149 — у табели, четврта колона, пише: Ознака з слику, а треба: Ознака зоз слику
- страна 149 — 2. задатак, пише: Викључиц електрични, а треба: Викључиц електричну

У случају могућих недоумица упоредити уџбеник на српском језику, странице се у оба уџбеника доследно поклапају.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.